

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
«ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ»
КОСТОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної
ради КЗПО «Центр дитячої та
юнацької творчості»
від 10 вересня 2021 року № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КЗПО «Центр дитячої
та юнацької творчості»
від 10 вересня 2021 року №35

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку

Вокальне мистецтво (із змінами та доповненнями)

7 років навчання

Автор:

Салівончик Ірина Вікторівна - керівник гуртків художньо-естетичного напрямку
КЗПО «Центр дитячої та юнацької творчості» КМР.

Рецензент:

Михальська О.Я.- директор КЗПО «Центр дитячої та юнацької творчості» КМР.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Пісня супроводжує дитину із самого раннього віку, пісня, як народна, так і сучасна, вчить премудрості життя, спілкування, допомагає розібратися в життєвих проблемах, сповнює серце дитини почуттям любові до людей, до природи, до рідної землі, до батьків, розповідає про наші святині, про чисті й ніжні почуття.

Метою навчальної програми є формування ключових компетентностей особистості засобами вокального мистецтва.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної – забезпечує навчання основам професійного вокального співу; основним поняттям і термінам музичної грамоти; правилам гігієни й охорони голосу;

практичної – забезпечує оволодіння нотною грамотою, розвиток вокального, гармонічного та мелодичного слуху; удосконалювання мовного апарату; формування вокальної артикуляції, співочого дихання, музичної пам'яті; формування діяльності голосового апарату з основними властивостями співочого голосу;

творчої – забезпечує індивідуальні вокальні здібності; формування музично-естетичного смаку; прагнення до гармонії, уміння бачити її в музиці, людині, навколишньому світі; психологічному вивільненню та творчому розкриттю особистості через виконавський досвід;

соціальної – виховує громадянську свідомість, національну гідність через виконання кращих творів української музики; глибоке почуття любові до музики, пісні, рідного краю, рідної мови; формує навички професійної взаємодії в колективі, прагнення до створення комфортного, доброзичливого психологічного клімату.

Навчальна програма реалізується в гуртку художньо-естетичного напрямку вокального профілю, розрахована на вихованців віком від 5 років.

Навчальна програма передбачає 7 років навчання:

- 1-й рік навчання – початковий рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;
- 2-й рік навчання – початковий рівень – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;
- 3-й рік навчання – основний рівень – 216(144) год. на рік, 6(4) год. на тиждень;
- 4-й рік навчання – основний рівень – 216 (144)год. на рік, 6(4) год. на тиждень;
- 5-й рік навчання – основний рівень – 216(144) год. на рік, 6(4) год. на тиждень;
- 6-й рік навчання – вищий рівень – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень;
- 7-й рік навчання – вищий рівень – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень.

Програма розрахована на дітей, які мають здоровий голосовий апарат та задовільні вокальні й музичні дані. Ця програма розрахована на дітей як з вокальною підготовкою, так і без співочої практики.

На заняттях гуртка розвиваються творчі здібності дітей, виховується глибоке почуття любові до пісні, до музики. Окрім розучування пісень програмою передбачено засвоєння вихованцями основ нотної грамоти, слухання музики та музично-ритмічна творчість. Елементи теорії музики ключаються дуже обережно, лише після того, як у вихованців викликано інтерес та любов до пісні й музики. Окрім розвиваючих і навчальних завдань вирішується ще одне важливе завдання – оздоровчо-корекційне. Дихальні вправи, що використовуються на заняттях, допомагають оздоровити органи дихання. Спів благотворно впливає на розвиток голосу і допомагає будувати плавне і безперервне мовлення.

Програма початкового рівня передбачає розвиток у вихованців пізнавального інтересу до вокально-хорового мистецтва. Оволодіння елементарними вокальними, танцювальними, артистичними вміннями та навичками.

Програма основного рівня спрямовує діяльність гуртка на систематичне розширення знань про кращі зразки світової й вітчизняної класичної та естрадної музичної культури; оволодіння вміннями та навичками вокального (одноголосного та двоголосного) співу, постановки голосу, сольного та ансамблевого виконання, акторської майстерності, пластики рухів.

Програма вищого рівня спрямовує діяльність гуртка на глибоке засвоєння дітьми знань, умінь та навичок естрадно-вокального виконавського мистецтва.

Навчальні групи формуються з урахуванням вікових особливостей, року навчання та підготовленості гуртківців, наповнюваність груп – від 15 осіб. Прийом дітей здійснюється згідно з результатами вокально-музичного та ритмічного тестувань.

Форми проведення занять різноманітні: групові та індивідуальні. Заняття складаються з таких елементів: розвиток основних вокально-хорових навичок, розучування репертуару; формування та розвиток сценічних навичок; засвоєння основ нотної грамоти; слухання музики музично-ритмічна творчість (ігрова та рухова). Ці елементи заняття можна міняти та комбінувати в залежності від вокального твору, який вивчається.

Після кожного заняття підводяться підсумки, відмічаються досягнення і недоліки в співі окремих вихованців, оцінка групової роботи в цілому, відзначення позитивних і негативних моментів. Наприкінці кожного навчального року проходить звітний концерт для батьків, гуртківців інших творчих об'єднань та однолітків.

У роботі гуртка використовуються такі методи: наочно-слуховий (виразне виконання педагогом вокального твору, прослуховування аудіозаписів); наочно-зоровий (показ педагогом гри, рухів, окремих елементів супроводжуючих рухів); словесний (пояснення, вказівки під час виконання пісні, розповіді про композиторів, музичні жанри); вправи (багаторазове повторювання, варіювання знайомим матеріалом); послідовне розучування репертуару із врахуванням складності творів, вікових та індивідуальних можливостей дітей (спів починається із вправ, нескладних пісень, та з поступовим засвоєнням матеріалу пісенний репертуар ускладнюється).

Досягненню визначених завдань сприяє використання методичних прийомів, спрямованих на активізацію кожної дитини зокрема та групи в цілому: індивідуальна оцінка рівня засвоєння навичок; створення на заняттях атмосфери доброзичливості, яка викликає у невпевнених дітей бажання співати, не боячись помилок; індивідуальні вказівки для окремих дітей та загальні вказівки для всієї групи; розподіл на підгрупи з тим, щоб одні діти виконували пісню, а інші давали оцінку їхньому виконанню.

Важливою формою навчання дітей є їх участь у конкурсах, фестивалях та концертах. Оволодіння виконавською діяльністю передбачає набуття навичок публічних виступів. Залучати вихованців до публічних виступів необхідно поступово, проводячи контрольні прослуховування при інших гуртківцях чи батьках, оскільки не всі діти легко переносять хвилювання, пов'язані з публічними виступами, втрачають стабільність. Для них потрібно змінювати умови, проводити показ роботи в психологічно комфортній обстановці.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, творчі звіти, відкриті заняття з наступним обговоренням, участь у концертах, конкурсах, оглядах, фестивалях.

Початковий рівень, перший та другий роки навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ.	2	-	2
Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками.	6	30	36
Розділ 2. Робота над вокальними творами	8	40	48

2.1. Демонстрація вокального твору	2	-	2
2.2. Розучування музичного та поетичного текстів	2	10	12
2.3. Робота над вокальною партією	-	20	20
2.4. Виразність виконання	4	10	14
Розділ 3. Формування та розвиток сценічних навичок.	6	16	22
Розділ 4. Музично-ритмічна творчість.	6	12	18
Розділ 5. Екскурсії, конкурси, свята, виставк.	4	12	16
Підсумок.	1	1	2
Разом	33	111	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Ознайомлення з планом роботи гуртка, організаційні питання. Правила поведінки на заняттях та в громадських місцях, безпечна дорога до місця проведення занять.

Зовнішній вигляд виконавця, сценічний костюм, його відмінність від побутового та святкового.

Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками (36 год.)

Теоретична частина. Знайомство з голосовим апаратом, правильна співоча постава (положення тулуба, рук, ніг, голови, шиї під час співу), дихання, діафрагма, співочі реєстри, діапазон, тембр, лад, розмір, ритм, ведення звуку: legato та non legato. Правила та поради з гігієни голосу.

Практична частина. Вправи на формування чіткої дикції та артикуляції, співочого дихання (спокійний вдих, затримка вдику перед початком співу – люффт-пауза, вироблення рівномірного видиху), визначення на слух висоти звуку, вміння повторити заданий звук, вирівнювання, тримання звуку, вправи на правильне співоче формування голосних звуків у поєднанні із приголосними, вправи на вирівнювання голосних «і-е-а-о-у» у поєднанні із різними приголосними, вправи на розвиток колективного співу (унісон), ведення звуку: legato та non legato. Виконання елементарних вокальних вправ у повільному темпі.

Розділ 2. Робота над вокальними творами (48 год.)

2.1. Демонстрація вокального твору (2 год.)

Теоретична частина. Демонстрація, виконання вокального твору, які супроводжуються розповіддю про цей твір, проводиться, як правило, самим педагогом та використовується як вступне заняття при знайомстві з музичним репертуаром. Навчання вмінню аналізувати та коротко характеризувати вокальний твір.

2.2. Розучування музичного та поетичного текстів (12 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення із музичним та поетичним текстами.

Практична частина. Вивчення музичного та поетичного текстів. Робота з текстами пісень як з окремою від музичного супроводу прозою (інтонаційна виразність, ритміка вірша, акцентуація, пластичне інтонування заданого тексту).

2.3. Робота над вокальною партією (20 год.)

Практична частина. Вивчення вокальної партії. Послідовне та поетапне відтворення вокальної партії. Чистота інтонування.

2.4. Виразність виконання (14 год.)

Теоретична частина. Слуховий контроль та самоконтроль за якістю свого вокального звучання.

Практична частина. Продовження роботи над удосконаленням вокально-технічних навичок та засвоєнням вокального репертуару. Розвиток творчих здібностей, прагнення до самостійності в осмисленні трактування твору.

Розділ 3. Формування та розвиток сценічних навичок (22 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з поняттями: ознаки сценічної дії, сценічна уява, художній образ, сценічний та побутовий костюм, драматургія, сценічна мова, рух та постава. Жести, поводження з мікрофоном, виразна міміка, ритмізована хода, танцювальні рухи та хореографічні композиції.

Практична частина. Робота над скоромовками, чітке читання тексту повільно з подальшим прискоренням до темпу скоромовок; асоціативні та пластичні ігри, рухові імпровізації, вправи на розвиток образних уявлень. Вироблення відчуття впевненості та артистичності під час виступу, подолання психологічного бар'єру перед виступом, глядачем, залом. Вироблення уміння невимушено поводитись на сцені.

Розділ 4. Музично-ритмічна творчість (18 год.)

Теоретична частина. Єдність сприйняття музики і рухів. Ознайомлення із правилами проведення музично-дидактичних та народних пісенних ігор.

Практична частина. Вираження змісту, характерних особливостей музичного твору через певні танцювальні та ритмічні рухи у найрізноманітніших їхніх поєднаннях. Музично-дидактичні ігри. Музичні сюжетно-рольові та народні ігри, що супроводжуються співом, пантомімними рухами, елементами характерного танцю. Гра на музичних інструментах приносить дітям велике задоволення, організовує їх, втягує в активне музикування, виховує увагу, розвиває пам'ять, музично-слухові уявлення, чуття тембру, ритму.

Розділ 5. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (16 год.)

Теоретична частина. Розповіді про музичні твори, композиторів. Підготовка до свят. Проведення бесід загальноосвітнього характеру.

Практична частина. Екскурсії, участь у виставках, конкурсах, святах. Відвідування краєзнавчих, природничих та історичних музеїв.

Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

Практична частина. Міні-концерт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- базові терміни й теоретичні поняття з музичної грамоти;
- прийоми створення музичного образу засобами вокального співу;
- норми сценічної культури;
- правила поведінки під час занять;
- роботу органів голосового апарату;
- правила поведінки під час занять.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- правильне дихати при співі;
- спів в унісон;
- ритмічні рухи під час співу;

У вихованців мають сформуватися компетентності:

- співпраці в колективі
- уміння одержувати, осмислювати, обробляти й використовувати інформацію з різних джерел/

Основний рівень, третій рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ.	2	-	2
Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками.	6	24(46)	30(52)
Розділ 2. Робота над вокальними творами	6(8)	36(76)	42(84)
2.1. Демонстрація вокального твору	2(4)	-	2(4)
2.2. Розучування музичного та поетичного текстів	2	12(32)	14(34)
2.3. Робота над вокальною партією	2	20(30)	22(32)
2.4. Виразність виконання	-	4(14)	4(14)
Розділ 3. Особливості естрадного вокалу	2	2	4
Розділ 4. Формування та розвиток сценічних навичок.	6	16	22
Розділ 5. Ознайомлення з елементами нотної грамоти	6(8)	2	8(10)
Розділ 6. Музично-ритмічна творчість.	6	12(18)	18(24)
Розділ 7. Екскурсії, конкурси, свята, виставки.	4	12	16
Підсумок.	1	1	2
Разом	39(43)	105(173)	144(216)

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Ознайомлення з планом роботи гуртка, організаційні питання. Правила поведінки на заняттях та в громадських місцях, безпечна дорога до місця проведення занять.

Зовнішній вигляд виконавця, сценічний костюм, його відмінність від побутового та святкового.

Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками (30 год.)/(52год.)

Теоретична частина. Дихання, вокальна дикція, діапазон. Фізіологія голосового апарату, вплив емоційного стану на фізіологічний стан голосового апарату. Правильна співоча постава (положення тулуба, рук, ніг, голови, шиї під час співу), співочі регістри, діапазон, тембр, лад, розмір, ритм, ведення звуку: legato, non legato, staccato. артикуляційний апарат. Правила та поради з гігієни голосу.

Практична частина. Вправи на формування чіткої дикції та артикуляції, корекція дихання (вдих та видих залежно від характеру музики, тривалості музичної фрази, ланцюгове дихання, оволодіння навичками нижньореберного дихання, вправи на дихання на одній висоті звуку), визначення на слух висоти звуку, вміння повторити заданий звук, вирівнювання, утримання звуку, вправи на правильне співоче формування голосних звуків у поєднанні із приголосними, вправи на вирівнювання голосних «і-е-а-о-у» у поєднанні з різними приголосними, вправи на розвиток колективного співу (унісон), ведення звуку: legato, non legato, staccato, співоче звукоутворення, скоромовки, атака звуку, ансамблевий спів (унісон та багатоголосний спів), правила гігієни та збереження голосу.

Розділ 2. Робота над вокальними творами (42 год.)/(84год.)

2.1. Демонстрація вокального твору (2 год.)/(4год.)

Теоретична частина. Демонстрація, виконання вокального твору, які супроводжуються розповіддю про цей твір, проводиться, як правило, самим педагогом та використовується як вступне заняття при знайомстві із музичним репертуаром. Навчання вмінню аналізувати та коротко характеризувати вокальний твір.

2.2. Розучування музичного та поетичного текстів (14 год.)/(34год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з музичними та поетичними текстами.

Практична частина. Вивчення музичного та поетичного текстів. Робота з текстами пісень як з окремою від музичного супроводу прозою (інтонаційна виразність, ритміка вірша, акцентуація, пластичне інтонування заданого тексту).

2.3. Робота над вокальною партією (22 год.)/(32год.)

Теоретична частина. Вивчення вокальної партії.

Практична частина. Послідовне та поетапне відтворення вокальної партії. Чистота інтонування.

2.4. Виразність виконання (4 год.)/(14год.)

Теоретична частина. Слуховий контроль та самоконтроль за якістю свого вокального звучання.

Практична частина. Продовження роботи над удосконаленням вокально-технічних навичок та засвоєнням вокального репертуару. Розвиток творчих здібностей, прагнення до самостійності в осмисленні трактування твору.

Розділ 3. Особливості естрадного вокалу (4 год.)

Теоретична частина. Відмінність естрадного вокалу від інших видів. Особливості естрадного співу. Поєднання різноманітних технік та специфічних прийомів.

Практична частина. Вправи, які сприяють природному звучанню голосу.

Розділ 4. Формування та розвиток сценічних навичок (22 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з поняттями: ознаки сценічної дії, сценічна уява, художній образ, сценічний та побутовий костюм, драматургія, сценічна мова, рух та постава. Жести, поводження з мікрофоном, виразна міміка, ритмізована хода, танцювальні рухи та хореографічні композиції.

Практична частина. Робота над скоромовками, чітке читання тексту повільно з подальшим прискоренням до темпу скоромовок; асоціативні та пластичні ігри, рухові імпровізації, вправи на розвиток образних уявлень. Вироблення відчуття впевненості та артистичності під час виступу, подолання психологічного бар'єру перед виступом, глядачем, залом. Вироблення вміння невимушено поводитись на сцені.

Розділ 5. Ознайомлення з елементами нотної грамоти (8 год.)/(10год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з поняттями «мелодія», «музична фраза», «мотив», побудова пісень (заспів, приспів), відомості про ноти та їхнє позначення (нотні знаки). Висотне співвідношення звуків, динамічні і темпові відтінки. Розмір. Вивчення тривалості нот (ціла, половинна, четвертна, восьма, шістнадцята) та відповідних пауз.

Практична частина. Розрізнення звуків за висотою і тривалістю. Зображення нот 1-ї та 2-ї октав на нотному стані, паузи, нота з крапкою, знаки альтерації, динамічні відтінки, музичний розмір, основні музичні темпи. Навчання співати по нотах.

Розділ 6. Музично-ритмічна творчість (18 год.)/(24год.)

Теоретична частина. Єдність сприйняття музики і рухів. Створення художнього образу. Рухові зображальні засоби музики. Ознайомлення з правилами проведення музично-дидактичних та народних пісенних ігор.

Практична частина. Вправи на вокально-рухову координацію. Вираження змісту, характерних особливостей музичного твору через певні танцювальні та ритмічні рухи у найрізноманітніших їхніх сполученнях. Музично-дидактичні ігри. Музичні сюжетно-рольові та народні ігри, що супроводжуються співом, пантомімними рухами, елементами характерного танцю. Пошук вихованцями засобів вираження створеного музично-ігрового образу, адекватних музично-поетичному змістові твору. Створення власних ритмічних імпровізацій за заданим текстом, вокальні імпровізації.

Розділ 7. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (16 год.)

Теоретична частина. Розповіді про музичні твори, композиторів. Підготовка до свят. Проведення бесід загальноосвітнього характеру.

Практична частина. Екскурсії, участь у виставках, конкурсах, святах. Відвідування краєзнавчих, природничих та історичних музеїв. Зустрічі з митцями сцени.

Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

Практична частина. Міні-концерт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- вимоги до гігієни та збереження голосу;
- базові терміни й теоретичні поняття з музичної грамоти;
- основи професійного співу;
- роботу органів голосового апарату;
- норми сценічної культури;
- правила поведінки під час занять.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- самостійний спів та спів в ансамблі (в унісон і канон), з мікрофоном і під фонограму;
- музичні вправи, вивчені протягом року;
- ритмічні рухи в поєднанні з вокалом;

У вихованців мають сформуватися комперентності:

- співпраці в колективі;
- уміння одержувати, осмислювати, обробляти й використовувати інформацію з різних джерел;
- опановувати вміннями й навичками самоаналізу, самоконтролю й самооцінки.

Основний рівень, четвертий та п'ятий роки навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичні х	практичні х	усього
Вступ.	2	-	2
Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками.	13(7)	60(40)	73(47)
Розділ 2. Робота над вокальними творами	6(5)	75(66)	81(71)
2.1. Демонстрація вокального твору	3	-	3
2.2. Розучування музичного та поетичного текстів	-	21(20)	21(20)
2.3. Робота над вокальною партією	-	33(30)	33(30)
2.4. Виразність виконання	3(2)	21(16)	24(18)
Розділ 3. Вивчення нотної грамоти	12(6)	-	12(6)
Розділ 4. Слухання музики	10(2)	-	10(2)
Розділ 5. Пластика	4(3)	16(7)	20(10)
5.1. Вправи для загального розвитку	2(1)	4(2)	6(3)
5.2. Вправи для розвитку сценічних якостей	1	4(2)	5(3)
5.3. Сценічний рух	1	8(3)	9(4)
Розділ 6. Концертна діяльність: репетиції, концертні виступи	2(1)	14(5)	16(6)
Підсумок.	1	1	2
Разом	50(25)	166(119)	216(144)

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Ознайомлення з планом роботи гуртка, організаційні питання. Правила поведінки на заняттях та в громадських місцях, безпечна дорога до місця проведення занять.

Зовнішній вигляд виконавця, сценічний костюм, його відмінність від побутового та святкового. Повторення вивченого за минулі роки.

Розділ 1. Оволодіння виконавськими навичками (73 год.)/(47 год.)

Теоретична частина. Дихання (черевне, діафрагмне, міжреберне, ключичне). Фізіологія голосового апарату, вплив емоційного стану на

фізіологічний стан голосового апарату. Правильна співоча постава (положення тулуба, рук, ніг, голови, шиї під час співу), співоче звукоутворення, регістри, діапазон, тембр, лад, розмір, ритм, ведення звуку: legato, non legato, staccato; спів в унісон, канон, спів «про себе». Артикуляційний апарат. Правила та поради з гігієни голосу.

Практична частина. Вправи на формування чіткої дикції та артикуляції, корекція дихання (вдих та видих залежно від характеру музики, тривалості музичної фрази, ланцюгове дихання, оволодіння навичками нижньореберного дихання, вправи на дихання на одній висоті звуку), визначення на слух висоти звуку, вміння повторити заданий звук, вирівнювання, утримання звуку, вправи на правильне співоче формування голосних звуків у поєднанні із приголосними, вправи на вирівнювання голосних «і-е-а-о-у» в поєднанні з різними приголосними, вправи на розвиток колективного співу (унісон), ведення звуку: legato, non legato, staccato, скоромовки, атака звуку, ансамблевий спів (унісон та багатоголосний спів).

Розділ 2. Робота над вокальними творами (81 год.)/(71 год.)

2.1. Демонстрація вокального твору (3 год.)

Теоретична частина. Демонстрація, виконання вокального твору, яке супроводжується розповіддю про цей твір, проводиться, як правило, самим педагогом та використовується як вступне заняття при знайомстві з музичним репертуаром. Повідомлення про авторів музики та тексту, актуальності пісні (якщо це сучасна пісня), особливості художнього образу, музично-виразних та виконавських засобів.

2.2. Розучування музичного та поетичного текстів (21 год.)/(20 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з музичним та поетичним текстами.

Практична частина. Вивчення музичного та поетичного текстів. Робота з текстами пісень як з окремою від музичного супроводу прозою (інтонаційна виразність, ритміка вірша, акцентуація, пластичне інтонування заданого тексту).

2.3. Робота над вокальною партією (33 год.)/(30 год.)

Теоретична частина. Вивчення вокальної партії.

Практична частина. Послідовне та поетапне відтворення вокальної партії. Чистота інтонування.

2.4. Виразність виконання (24 год.)/(18 год.)

Теоретична частина. Слуховий контроль та самоконтроль за якістю свого вокального звучання. Різновиди сценічної виразності.

Практична частина. Продовження роботи над удосконаленням

вокально-технічних навичок та засвоєнням вокального репертуару. Розвиток творчих здібностей, прагнення до самостійності в осмисленні трактування твору.

Розділ 3. Вивчення нотної грамоти (12 год.)/(6 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з поняттями «мелодія», «музична фраза», «мотив». Висотне співвідношення звуків, динамічні і темпові відтінки. Розмір. Вивчення тривалості нот (ціла, половинна, четвертна, восьма, шістнадцята) та відповідних пауз.

Практична частина. Розрізнення звуків за висотою і тривалістю. Зображення нот 1-ї та 2-ї октав на нотному стані, паузи, нота з крапкою, знаки альтерації, динамічні відтінки, музичний розмір, основні музичні темпи. Спів по нотах.

Розділ 5. Слухання музики (10 год.)/(2 год.)

Теоретична частина. Розгляд історичних етапів розвитку світової музичної культури. Слухання вокально-хорових та інструментальних творів із метою виховання емоційно-естетичного відгуку на музику. Слухання народної та сучасної музики. Фольклор, джаз, класика. Коротка розповідь про музичний твір та його автора. Введення понять: «заспів», «приспів», «куплет», «варіація».

Розділ 5. Пластика (20 год.)/(10 год.)

5.1. Вправи для загального розвитку (6 год.)/(3 год.)

Теоретична частина. Назви основних рухів класичного екзерсису, основні напрямки рухів під час співу.

Практична частина. Вправи для розминки під фонограму. Розвиток рухливості тіла.

5.2. Вправи для розвитку сценічних якостей (5 год.)/(3 год.)

Теоретична частина. Правила поведінки на сцені під час виступів: стандартні та екстремальні.

Практична частина. Вправа «Подіум». Імпровізований рух під музику.

5.3. Сценічний рух (9 год.)/(4 год.)

Теоретична частина. Основні засоби й прийоми створення пластичного образу пісні (темп, ритм, характер рухів, манера поведінки, міміка).

Практична частина. Вивчення елементів танцювальних рухів. Рухові імпровізації в заданих обставинах; колективне обговорення результатів (із дотримання логіки, послідовності, цілісності образу, природності поведінки).

Розділ 6. Концертна діяльність: репетиції, концертні виступи (16 год.)/(6 год.)

Теоретична частина. Правила роботи з мікрофоном. Правила поведінки на сцені та за лаштунками.

Практична частина. Зведені репетиції учасників концертної діяльності. Організація та проведення масових заходів. Участь у різноманітних концертах, фестивалях.

Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

Практична частина. Міні-концерт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- вимоги до гігієни та збереження голосу;
- базові терміни й теоретичні поняття з музичної грамоти;
- основи професійного співу;
- різні виконавські стилі в естрадному вокально-хореографічному мистецтві;
- правила роботи з мікрофоном;
- норми сценічної культури;
- правила поведінки під час занять.

– Вихованці мають вміти і застосовувати:

- самостійний спів та спів в ансамблі (в унісон і канон), з мікрофоном і під фонограму;
- музичні вправи, вивчені протягом року;
- пластику в поєднанні з вокалом;
- рухи доречні тому чи іншому вокальному твору;

У вихованців мають сформуватися компетентності:

- співпраці в колективі;
- уміння одержувати, осмислювати, обробляти й використовувати інформацію з різних джерел;
- опановувати вміннями й навичками самоаналізу, самоконтролю й самооцінки.

Вищий рівень, шостий та сьомий роки навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Кількість годин
--	-----------------

Розділ, тема	теоретичних	практичних	усього
Вступ.	2	-	2
Розділ 1. Вокал.	6	103	109
1.1.Індивідуальні заняття з удосконаленням вокального виконавства	2	20	22
1.2. Ансамблевий спів.	4	83	87
Розділ 2. Удосконалення сценічного руху та хореографічної майстерності.	4	29	33
Розділ 3. Концертна діяльність.	-	70	70
3.1. Вибір репертуару та постановка концертних номерів.	-	35	35
3.2. Репетиції групові та зведені заняття.	-	20	20
3.3. Концертні виступи.	-	15	15
Підсумок.	1	1	2
Разом	13	203	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ. (2 год.)

Ознайомлення з навчальним планом роботи гуртка. Ознайомлення з розкладом занять, і формами їх проведення. Ввідний інструктаж з правил поведінки в колективі та техніки безпеки.

Розділ 1. Вокал (104 год.)

1.1.Індивідуальні заняття з удосконаленням вокального виконавства. (22 год.)

Теоретична частина. Бесіда «Формування індивідуального стилю та манери виконання.

Практична частина. Дихальні вправи . Розспівування та вокальні вправи. Вправи на формування індивідуального стилю та манери виконання. Робота над вирівнюванням регістрів.

1.2. Ансамблевий спів (82 год.)

Теоретична частина. Слухання класичних та естрадних музичних творів з наступним обміном емоційними враженнями та аналітичним обговоренням. Основні жанрові характеристики пісні (зміст, характер, образ, манери виконання); аранжування пісні; основні елементи та прийоми джазового виконання.

Практична частина. Дихальні вправи. Розспівування . Вокальні вправи в унісон, на різні види та прийоми дихання, канони, гармонічні вправи, вправи на артикуляцію, дикцію . Спів в a cappella. Робота над багатоголоссям в ансамблі.

Розділ 2. Удосконалення сценічного руху та хореографічної майстерності (33 год.)

Теоретична частина. Основні засоби й прийоми створення пластичного образу пісні (темп, ритм, характер рухів, манера поведінки, міміка).

Практична частина. Вправи для розминки під фонограму. Вправи на удосконалення класичного екзерсису, розвиток хореографічної та акторської майстерності. Вивчення елементів танцювальних рухів. Рухові імпровізації в заданих обставинах; колективне обговорення результатів (із дотримання логіки, послідовності, цілісності образу, природності поведінки).

Розділ . Концертна діяльність (70 год.)

3.1. Вибір репертуару та постановка концертних номерів (35 год.)

Практична частина. Вибір та обговорення репертуару: актуальність, жанрові, музично – художні особливості, вимоги до професійної підготовки виконавців. Обговорення сценічних костюмів і макіяжу. Аналіз концертної діяльності.

3.2. Репетиції групові та зведені (20 год.)

Практична частина. Репетиції за видами сценічних амплуа, групові та індивідуальні; зведені репетиції учасників концертної діяльності. Організація та проведення масових заходів. Постановка концертних номерів.

3.3. Концертні виступи (15 год.)

Участь у різноманітних концертах, фестивалях.

Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підбиття підсумків.

Практична частина. Міні-концерт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- стилі українського та світового естрадного мистецтва;
- професійні вимоги до учасників колективу.

Вихованці мають вміти і застосовувати:

- доцільний образ та настрій засобами вокалу, пластики, костюма, гриму;
- стійке амплуа в ансамблі та власну манеру виконання;
- критичний погляд на антихудожні твори та непрофесійне виконання.

У вихованців мають сформуватися компетентності:

- співпраці в колективі;
- уміння одержувати, осмислювати, обробляти й використовувати інформацію з різних джерел;
- опановувати вміннями й навичками самоаналізу, самоконтролю й самооцінки;
- виконання вокальних композицій іноземними мовами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу: навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / В.Г.Антонюк. – К.: Вища школа, 2000.

2. Ведмедеря М. О. Веселі нотки: пісні для дітей дошкільн. та молодш. шк. віку / М. Ведмедеря; авт. сл. Л. Куліш-Зіньків. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 64 с.
3. Горбенко С. Дитяче хорове виховання / С. Горбенко. – К.: 2000. – 165 с.
4. Колесса Ф. Шкільний співаник / Ф. Колесса. – К.: Музична Україна, 1991. – 224 с.
5. Лисенко М.В. Молодощі / М. В. Лисенко. – К.: Музична Україна, 1990. – 140 с.
6. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі /Л. Падалко. – К.: 1969. – 171с.
7. Програма роботи вокально-інструментальних ансамблів. – К.: МОН України, 1991.
8. Раввінов О. Методика хорового співу в школі / О. Раввінов. – К.: Музична Україна, 1971. – 248 с.
9. Теоретичні аспекти та практичні засади методики постановки голосу: метод. реком. для студ. І–V курсів спеціальностей Музичне мистецтво і музична педагогіка і виховання. – Івано-Франків., Вид.-дизайн. відділ ЦІТ, 2007. – 16 с.
10. Технологія звукоутворення в контексті вокально-виконавських реалій сучасності // Вісн. Прикарпат. ун-ту. Мистецтвознавство. – Вип. ХУІІ–ХУІІІ. – Івано-Франків., 2010.
11. Юрко О.О. Вокальне виховання дітей та юнацтва в закладах загальної додаткової освіти / О.О. Юрко. – Суми, 2005. – 137 с.